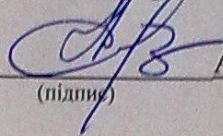

Міністерство освіти і науки України
Національний аерокосмічний університет ім. М. С. Жуковського
«Харківський авіаційний інститут»

Кафедра менеджменту (№ 602)

ЗАТВЕРДЖУЮ

Керівник проектної групи

(підпис) А.В. Доронін
(ініціали та прізвище)

«_____» _____ 2020 р.

**РОБОЧА ПРОГРАМА ОБОВ'ЯЗКОВОЇ
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

Мікроекономіка
(назва навчальної дисципліни)

Галузь знань: 07 «Управління та адміністрування»
(шифр і найменування галузі знань)

Спеціальність: 073 «Менеджмент»
(код і найменування спеціальності)

Освітня програма: «Менеджмент»
(найменування освітньої програми)

Форма навчання: денна

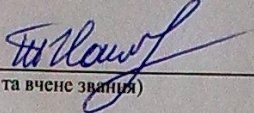
Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)

Харків 2020 рік

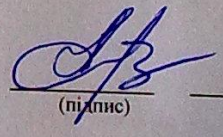
Робоча програма Мікроекономіка
(назва дисципліни)
для студентів за спеціальністю 073 «Менеджмент»
освітньою програмою «Менеджмент»

«27» серпня 2020 р., – 8 с.

Розробник: Можевенко Т.Ю., к.е.н.
(прізвище та ініціали, посада, науковий ступінь та вчене звання) (підпис)

Робочу програму розглянуто на засіданні кафедри менеджменту (№ 602)
(назва кафедри)

Протокол № 1 від «31» серпня 2020 р.

Завідувач кафедри д.е.н., професор
(науковий ступінь та вчене звання) (підпис) А.В. Доронін
(ініціали та прізвище)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показника	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни (денна форма навчання)
Кількість кредитів – 4	Галузь знань <u>07 «Управління та адміністрування»</u> (шифр і найменування) Спеціальність <u>073 «Менеджмент»</u> (код і найменування) Освітня програма <u>«Менеджмент»</u> , (найменування) Рівень вищої освіти: <u>перший (бакалаврський)</u>	Цикл загальної підготовки
Кількість модулів – 1		Навчальний рік
Кількість змістовних модулів – 2		2020/2021
Індивідуальне завдання не передбачено		Семестр
Загальна кількість годин: кількість годин аудиторних занять – 56 год./ загальна кількість годин - 120 год.		2-й
		Лекції*
		32 годин
Кількість тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних –3,5 год.; самостійної роботи студента –4 год.		Практичні, семінарські*
		24 годин
		Самостійна робота
		64годин
		Вид контролю
модульний контроль, іспит		

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної роботи становить: 56/64 год.

* Аудиторне навантаження може бути зменшене або збільшене на одну годину залежно від розкладу занять.

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета: сформувати у студентів ринково орієнтований економічний світогляд і ознайомити з методами прийняття господарських рішень за наявних обмежених ресурсів та альтернативних можливостей їх використання.

Завдання: сформування умінь планувати дослідження, організовувати збирання, обробку й аналіз економічної інформації, робити узагальнення й висновки, готувати пропозиції для прийняття рішень.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні досягти таких компетентностей:

ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 2. Здатність застосовувати отримані знання в практичних ситуаціях.

ЗК 3. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

СК1. Здатність до соціальної взаємодії, до співробітництва й розв'язання конфліктів.

СК 3. Здатність здійснювати діяльність у взаємодії суб'єктів ринкових відносин.

СК7. Здатність розробляти тактичні та оперативні плани управлінської діяльності.

Міждисциплінарні зв'язки: політична економія, історія економіки та економічної думки, макроекономіка, міжнародна економіка, міжнародні економічні відносини.

3. Програма навчальної дисципліни

Модуль 1

Змістовий модуль 1. Теорії поведінки споживача та виробництва фірми

Тема 1. Предмет і метод мікроекономіки

Предмет вивчення і задачі дисципліни “Мікроекономіка”. Суб’єкти та об’єкти мікроекономічних відносин. Методи пізнання економічних процесів, явищ на мікрорівні. Історія формування мікроекономіки як науки та її розвиток у сучасних умовах.

Тема 2. Теорія граничної корисності і поведінки споживача

Сутність поняття “потреби”. Види потреб. Економічні та неекономічні блага. Корисність продукту, її кількісне визначення. Загальна і гранична корисність. Функція корисності. Зміна загальної і граничної корисності у процесі споживання продукту. Перший закон Госсена. Модифікація функції корисності в умовах бюджетних обмежень. Раціональний вибір споживача. Рівновага споживача. Другий закон Госсена.

Тема 3. Ординалістська теорія поведінки споживача

Головні чинники, що обумовлюють систему переваг споживача: ненасиченість благами, можливість ранжування альтернатив, транзитивність переваг, ступінь інформованості, інституційність. Ординалістський підхід до аналізу функції корисності. Криві байдужості (індиферентності). Карта байдужості. Використання кривих байдужості й бюджетної лінії для аналізу і прогнозування поведінки споживача на ринку.

Тема 4. Аналіз поведінки споживача

Вплив зміни доходу на рівновагу споживача. Графік “доход – споживання”. Поняття “нормальних” та “низькоякісних” товарів. Крива Енгеля. Закон Енгеля. Зміна вибору споживача у результаті зміни ціни одного з товарів або обох товарів. Графік “ціна – споживання”. Крива індивідуального попиту. Аналіз впливу на зміну об’єму попиту ефектів доходу та заміщення. Парадокс Джіффена. Виникнення “надлишка споживача” та його вплив на формування ринкового попиту на певний товар.

Тема 5. Попит, пропозиція, їх взаємозв’язок

Сутність поняття “попит”. Індивідуальний та ринковий попит. Крива попиту. Закон попиту та його пояснення з точки зору поведінки споживача. Цінові і нецінові детермінанти попиту. Еластичність попиту за ціною та за доходом. Фактори, що впливають на ступінь еластичності попиту. Ринкова пропозиція. Крива пропозиції. Закон пропозиції. Нецінові фактори пропозиції. Еластичність пропозиції. Механізм балансування попиту і пропозиції і встановлення ринкової рівноваги. Ціна рівноваги.

Тема 6. Мікроекономічна модель підприємства

Підприємство як первинна ланка виробництва і як суб’єкт ринкових відносин. Основні типи підприємств у сучасній ринковій економіці. Мотивація поведінки підприємства. Фактор часу і періоди функціонування підприємства: короткостроковий і довгостроковий. Поняття оптимального стану підприємства і стану рівноваги. Фактори виробництва, їхнє угруповання. Виробнича функція підприємства. Валовий, середній та граничний продукт.

Тема 7. Варіації факторів виробництва та оптимум товаровиробника

Варіативність використання виробничих ресурсів. Ізокванти. Виробництво з одним змінним ресурсом. Закон спадної віддачі. Виробництво з двома змінними ресурсами. Правила комбінування виробничих ресурсів. Оптимум виробника.

Тема 8. Витрати і результати виробництва

Витрати підприємства (економічні та бухгалтерські). Поняття “альтернативні витрати”. Загальні, середні та граничні витрати. Передумови мінімізації витрат фірми. Доходи підприємства. Валовий, середній та граничний доход. Прибуток підприємства. Показники прибутковості виробництва. Норма прибутку і рентабельність. Правила максимізації прибутку або мінімізації збитків фірми.

Модульний контроль – виконання контрольно-модульної роботи №1.

Змістовий модуль 2. Особливості ринків досконалої та недосконалої конкуренції і ринок виробничих ресурсів

Тема 9. Ринок досконалої конкуренції

Ознаки досконалої конкуренції. Умови формування ринку досконалої конкуренції. Графік попиту на продукцію окремої фірми та її доходу в умовах чистої конкуренції. Криві пропозиції конкурентної фірми і галузі і рівновага у короткостроковому періоді. Пропозиція фірми у довгостроковому періоді. Крива ринкової пропозиції у довгостроковому періоді та її можливі конфігурації у залежності від характеру динаміки галузевих витрат. Довгострокова рівновага фірми і галузі в умовах досконалої конкуренції.

Тема 10. Монопольний ринок

Ознаки чистої монополії. Умови і причини монополізації виробництва. Крива попиту на продукцію фірми-монополіста. Особливості формування пропозиції монополіста. Вибір монополістом ціни і об'єму виробництва. Цінова дискримінація. Рівновага фірми-монополіста у довгостроковому періоді. Економічні наслідки монополізації виробництва. Методика визначення ступеня монополізації у галузі. Державна антимонопольна політика.

Тема 11. Олігополія та монополістична конкуренція

Сутність олігополістичної моделі. Сфера розповсюдження олігополії. Некооперативна та кооперативна форми ринкової поведінки фірм-олігополістів. Моделі Курно і Бертрана. “Дилема ув'язненого”. “Ламана” крива попиту. Лідерство у цінах. Картель. Характерні риси монополістичної конкуренції. Ознаки ринку монополістичної конкуренції. Еластичність попиту в умовах монополістичної конкуренції. Визначення оптимального об'єму виробництва та цінова політика фірми у короткостроковому періоді. Умови досягнення і підтримки беззбитковості у довгостроковому періоді. Нецінова конкуренція: форми, передумови та наслідки.

Тема 12. Ринок факторів виробництва

Попит на товари і попит на фактори виробництва, які потрібні для випуску цих товарів. Ринки факторів виробництва, їхня корелятивність із ринками товарів. Індивідуальний і галузевий попит на фактори виробництва. Граничний продукт у грошовому виразі і ціна фактора виробництва. Крива попиту на виробничий ресурс. Цінова еластичність попиту на виробничі ресурси і фактори, що її визначають. Труд як фактор виробництва і як товар. Сутність заробітної плати, її основні форми та системи. Конкурентний ринок праці.

Методика визначення економічної доцільності найму робітників. Формування індивідуального і галузевого попиту на труд. Еластичність пропозиції труда для галузей з різною динамікою витрат виробництва. Обґрунтування вибору робітника відносно праці або відпочинку у світлі ординалістської теорії корисності. Монопсонічний і олігопсонічний ринки праці. Монопольний (профспілковий) ринок праці. Двостороння монополія на ринку праці.

Тема 13. Загальна ринкова рівновага та економіка добробуту

Загальна економічна рівновага. Система рівнянь загальної рівноваги. Загальна рівновага і економічна ефективність. Рівновага в економіці “чистого” обміну. Ефективність за Парето. Ефективність і справедливість. Загальна рівновага і економіка добробуту.

Тема 14. Інституціональні аспекти ринкового господарства

Право власності як передумова ринкового господарства. Форми трансакційних витрат. Зовнішні ефекти (екстерналії). Теорема Коуза. Суспільні блага. Роль держави у ринковій економіці.

Модульний контроль – виконання контрольно-модульної роботи №2.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин				
	Усього	У тому числі			
		л	п (с.з.)	лаб	с.р.
1	2	3	4	5	6
Модуль 1					
Змістовий модуль 1. Теорії поведінки споживача та виробництва фірми					
Тема 1. Предмет і метод мікроекономіки	7	1	1	-	4
Тема 2 Теорія граничної корисності і поведінки споживача	7	1	1	-	4
Тема 3. Ординалістська теорія поведінки споживача	7	2	1	-	4
Тема 4. Аналіз поведінки споживача	7	2	1	-	4
Тема 5. Попит, пропозиція, їх взаємозв'язок	7	2	2	-	4
Тема 6. Мікроекономічна модель підприємства	7	2	2	-	4
Тема 7. Варіації факторів виробництва та оптимум товаровиробника	8	2	2	-	4
Тема 8. Витрати і результати виробництва	8	2	2	-	4
Модульний контроль (виконання контрольно-модульної роботи №1)	2	2	-	-	-
Разом за змістовним модулем 1	60	16	12	-	32
Змістовий модуль 2. Особливості ринків досконалої та недосконалої конкуренції і ринок виробничих ресурсів					
Тема 9. Ринок досконалої конкуренції	9	2	2		5
Тема 10. Монопольний ринок	9	2	2		5
Тема 11. Олігополія та монополістична конкуренція	10	3	2		5
Тема 12. Ринок факторів виробництва	10	3	2		5
Тема 13. Загальна ринкова рівновага та економіка добробуту	10	3	2		6
Тема 14. Інституціональні аспекти ринкового господарства	10	3	2		6
Модульний контроль (виконання контрольно-модульної роботи №1)	2	-	-	-	-
Разом за змістовним модулем 2	60	16	12		32
Усього годин	120	32	24		64

5. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Предмет і метод мікроекономіки	1
2	Теорія граничної корисності і поведінки споживача	1
3	Ординалістська теорія поведінки споживача	1
4	Аналіз поведінки споживача	1
5	Попит, пропозиція, їх взаємозв'язок	2
6	Мікроекономічна модель підприємства	2
7	Варіації факторів виробництва та оптимум товаровиробника	2
8	Витрати і результати виробництва	2
9	Ринок досконалої конкуренції	2

10	Монопольний ринок	2
11	Олігополія та монополістична конкуренція	2
12	Ринок факторів виробництва	2
13	Загальна ринкова рівновага та економіка добробуту	2
14	Інституціональні аспекти ринкового господарства	2
Усього годин		24

6. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кільк. год.

7. Теми лабораторних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1		
2		

8. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Історія формування мікроекономіки як науки та її розвиток у сучасних умовах. (Тема 1)	4
2	Модифікація функції корисності в умовах бюджетних обмежень. (Тема 2)	4
3	Головні чинники, що обумовлюють систему переваг споживача (Тема 3)	4
4	Парадокс Джіффена. (Тема 4)	4
5	Фактори, що впливають на ступінь еластичності попиту. (Тема 5)	4
6	Поняття оптимального стану підприємства і стану рівноваги. (Тема 6)	4
7	Виробництво з двома змінними ресурсами. (Тема 7)	4
8	Передумови мінімізації витрат фірми. (Тема 8)	4
9	Довгострокова рівновага фірми і галузі в умовах досконалої конкуренції. (Тема 9)	4
10	Економічні наслідки монополізації виробництва. (Тема 10)	4
11	Еластичність попиту в умовах монополістичної конкуренції. (Тема 11)	6
12	Формування індивідуального і галузевого попиту на труд. (Тема 12)	6
13	Рівновага в економіці "чистого" обміну. (Тема 13)	6
14	Роль держави у ринковій економіці. (Тема 14)	6
Разом		64

9. Індивідуальні завдання

Індивідуальні завдання з дисципліни «Мікроекономіка» виконуються студентами самостійно при консультуванні викладачем.

10. Методи навчання

Проведення аудиторних лекцій, практичних занять, індивідуальні консультації (при необхідності), самостійна робота студентів за матеріалами, опублікованими кафедрою (методичні посібники), написання рефератів.

11. Методи контролю

Проведення поточного контролю, письмового модульного контролю, фінальний контроль у вигляді іспитів (письмово).

12. Критерії оцінювання та розподіл балів, які отримують студенти

12.1 Розподіл балів, які отримують студенти (іспит)

Складові навчальної роботи	Бали за одне заняття (завдання)	Кількість занять	Сумарна кількість балів
Модуль 1			
Змістовний модуль I (T1, T2, T3, T4, T5, T6, T7, T8)			
1. Робота на лекціях та семінарських заняттях	0...2	8	0...16
2. Самостійна робота (відповідь на контрольні запитання або тематичне тестування)	0...1	4	0...4
3. Виконання контрольно-модульної роботи № I	0...25	1	0...25
Змістовний модуль II (T9, T10, T11, T12, T13, T14)			
1. Робота на лекціях та семінарських заняттях	0...2	6	0...6
2. Самостійна робота (відповідь на контрольні запитання або тематичне тестування)	0...1	4	0...4
3. Виконання контрольно-модульної роботи № II	0...25	1	0...25
Модуль 2			
Виконання та захист індивідуального завдання (розрахункової роботи)	0...10	1 реферат	0...20
Усього засеместр			0...100

T1, T2, ..., T12 – теми змістових модулів

Семестровий контроль (іспит) проводиться у разі відмови студента від балів поточного тестування й за наявності допуску до іспиту/заліку. Під час складання семестрового іспиту/заліку студент має можливість отримати максимум 100 балів.

Білет для іспиту/заліку складається з двох теоретичних питань (60 балів) та практичного завдання (40 балів), що складає в сумі 100 балів.

12.2. Якісні критерії оцінювання

Необхідний обсяг знань для одержання позитивної оцінки: у результаті вивчення навчальної дисципліни макроекономіка студенти повинні знати:

- основні поняття макроекономічного аналізу;
- сутність і закономірності відтворення суспільного продукту;
- сутність економічних законів діючих на макрорівні;
- структуру макроринків;
- господарський механізм в системі керованого суспільного виробництва;
- теоретичні основи світового господарства та економічні аспекти глобальних проблем.

Необхідний обсяг вмінь для одержання позитивної оцінки: у результаті вивчення навчальної дисципліни студенти повинні вміти:

- використовувати отримані теоретичні знання для аналізу розвитку суспільства;
- аналізувати, порівнювати, давати оцінку ефективності використання обмежених ресурсів з метою отримання максимального кінцевого результату;
- прогнозувати і робити висновки, володіючи сучасною макроекономічною ситуацією в країні;
- застосовувати макроекономічні моделі для забезпечення умов суспільного економічного зростання.

12.3 Критерії оцінювання роботи студента протягом семестру:

Критерії оцінювання роботи студента протягом семестру з дисципліни макроекономіка визначаються оцінками «відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно».

Оцінка **«Відмінно»** (A): 90 – 100 балів виставляється за таких умов:

- 1) творчий підхід до засвоєного матеріалу, повнота і правильність виконання завдання;
- 2) вміння застосовувати різні принципи й методи в конкретних ситуаціях;
- 3) глибокий аналіз фактів і подій, спроможність прогнозування результатів від прийнятих рішень;
- 4) чітке, послідовне викладення відповіді на папері;
- 5) вміння пов'язати теорію і практику.

Оцінка **«Добре»** (B): 83 – 89 балів виставляється за наступних умов:

- 1) мають місце деякі неprinципові помилки несуттєвого характеру у викладі відповідей при повних знаннях програмного матеріалу;
- 2) переважання логічних підходів перед творчими у відповідях на питання;
- 3) вміння пов'язати теорію з практикою.

Оцінка **«Добре»** (C): 75 – 82 балів виставляється за наступних умов:

- 1) мають місце деякі неprinципові помилки несуттєвого характеру у викладі відповідей при повних знаннях програмного матеріалу;
- 2) переважання логічних підходів перед творчими у відповідях на питання;
- 3) не завжди правильне прогнозування подій від прийнятих рішень;
- 4) вміння пов'язати теорію з практикою.

Оцінка **«Задовільно»** (D): 68 – 74 балів виставляється за наступних умов:

- 1) репродуктивний підхід до засвоювання та викладання матеріалу;
- 2) недостатня повнота викладання матеріалу;
- 3) нечітке викладання матеріалу на папері, порушення логічної послідовності при викладі матеріалу.

Оцінка **«Задовільно»** (E): 60 – 67 балів виставляється за наступних умов:

- 1) репродуктивний підхід до засвоювання та викладання матеріалу;
- 2) недостатня повнота викладання матеріалу;
- 3) неглибокі знання основного матеріалу, наявність великої кількості неточностей у викладі матеріалу;
- 4) нечітке викладання матеріалу на папері, порушення логічної послідовності при викладі матеріалу.

Оцінка **«Незадовільно»** (FX): 0 – 59 балів виставляється за наступних умов:

- 1) відсутність знань з більшої частини матеріалу, погане засвоєння принципів положень курсу;
- 2) наявність грубих, принципів помилок при виконанні отриманих завдань;
- 3) неграмотне і неправильне викладення відповідей на папері.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів	Оцінка за традиційною шкалою	
	Іспит, диференційований залік	Залік
90 – 100	Відмінно	Зараховано
75 – 89	Добре	
60 – 74	Задовільно	
0 – 59	Незадовільно	Не зараховано

13. Методичне забезпечення

1. Хмель, С. М. Мікроекономіка : конспект лекцій / С. М. Хмель, В. І. Хмель– Х.: «ХАІ», 2009– 128 с.
2. Хмель, С.М. Мікроекономіка : задачі, вправи, тести С. М. Хмель, В. І. Хмель, О. В. Зіброва – Х.: «ХАІ», 2016 – 60 с.
3. Хмель, С.Н. Микроэкономика : учебное. пособие С. М. Хмель, В. І. Хмель– Х.: «ХАІ», 2002 – 56 с.

4. k601@khai.edu - електронний ресурс, на якому розміщено навчально-методичний комплекс дисципліни, який включає в себе:

Обов'язкові складові:

- робоча програма дисципліни;
- конспект лекцій, підручники (навчальні посібники), в тому числі в електронному вигляді, які за змістом повністю відповідають робочій програмі дисципліни;
- методичні вказівки та рекомендації для виконання курсових робіт та проектів, розрахункових та розрахунково-графічних робіт, лабораторних та практичних робіт, а також рекомендації для самостійної підготовки;
- тематики індивідуальних завдань;
- приклади розв'язування типових задач чи виконання типових завдань;
- питання, тести для контрольних заходів;
- каталоги інформаційних ресурсів.

14. Рекомендована література

Базова

1. Залюбінська, Л. М. Мікроекономіка: навчальний посібник для вузів / Л. М. Залюбінська, М. Л. Скорик . – Одеса: АстроПринт, 2011. – 317 с.
2. Макконелл, К. Р. Экономика: принципы, проблемы и политика: пер. с 14-го англ. изд. /К.Р.Макконелл, С.Л. Брю. – М.: ИНФРА-М, 2002. – 972 с.
3. Петрова, К.Я. Мікроекономіка: навчальний посібник / К. Я. Петрова, Н. Г. Ушакова, М. М. Кім, М. А. Садиков, В. О. Гончарова. – Харків: Видавництво Харківського державного університету харчування та торгівлі, 2010. – 200 с.
4. Носик, О. М. Мікроекономіка :навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / О.М.Носик – Х. : НФаУ. – 2014. – 176 с.
5. Нуреев, Р. М. Курс микроэкономики 2-е изд. – М.: Норма, 2005. – 576 с.

6. Панчишин, С. М. Аналітична економія: макроекономіка і мікроекономіка: у 2 кн. Кн.2: Мікроекономіка: навчальний посібник / С. М. Панчишин, П. І. Островерх, В. Б. Буняк та ін. – 4-е вид., випр. і доп. – Київ : Знання, 2011. – 437 с.
7. Пилипенко, В. В. Мікроекономіка . Курс лекцій : навчальний посібник для вузів / В. В. Пилипенко . – Львів : Новий Світ-2000, 2010 . – 278 с.
8. Рудий, М. М. Мікроекономіка: навчальний посібник для вузів / М. М. Рудий. – 3-тє вид., – Київ: Каравела, 2012. – 359 с.
9. Тарануха, Ю. В. Микроэкономика /Ю.В.Тарануха, Д.Н. Земляков. – М.: Дело и Сервис, 2002. – 304 с.
10. Тарасевич, Л. С. Микроэкономика : учебник для бакалавров / Л. С. Тарасевич, П. И. Гребенников, А. И. Леусский. – 7-е изд., перераб. и доп. – М. : Юрайт. – 2015. – 543 с.

Додаткова

1. Вдовіна, Г.О. Аналіз ринку праці: пропозиція та попит на неї / Г.О. Вдовіна. – Л.: Вид. ЛНУ імені Івана Франка. – 2011. – 145 с.
2. Дружиніна, В. В. Мікроекономіка: навчальний посібник/ В. В. Дружиніна, О. І. Черноус. – Харків: Друкарня Мадрид. – 2015. – 256 с.
3. Задоя А.О. Мікроекономіка. Курс лекцій та вправи. – К.: «Знання», 2006 – 211с.
4. Мельникова, В. І. Мікроекономіка / В.І. Мельникова. – К.: ВД “Професіонал”, 2005. – 400 с.
5. Мэнкью, Н. Г. Принципы микроэкономики: Пер. с англ. 2-е изд. / Н.Г. Мэнкью. – СПб.: Питер, 2005. – 560 с.
6. Нілова, Н. М. Мікроекономіка: навчальний посібник / Н.М. Нілова, Д.В. Гончарук. – Суми: ФОП Наталуха А.С. – 2015. – 136 с.
Оверченко, В. І. Мікроекономіка: навчальний посібник./ В. І. Оверченко, З. М. Мажак, М. І. Софій– Івано-Франківськ: Лілея НВ. – 2015. – 348 с.
7. Поплавська, Ж. В. Мікроекономіка. Теорія і практика управлінської економіки : навчальний посібник / Ж. В. Поплавська, О. Й. Криса. – Київ : Алерта, 2012 . – 271 с.

15. Інформаційні ресурси

1. Сайт науково-технічної бібліотеки Національного аерокосмічного університету «Харківський авіаційний інститут» <http://library.khai.edu/catalog>
2. Навчально-методичне забезпечення на сайті науково-технічної бібліотеки Національного аерокосмічного університету «Харківський авіаційний інститут дисципліни http://library.khai.edu/catalog?clear_all_params=0&mode=BookList&lang=ukr&caller_mode=KNMZ&disciplinesearch=yes&combiningAND=1&theme_cond=all_theme&is_ttp=0&knmz_doctype_list=0&qualificationlevel_list=27469&search_fld=&discipline_list=520&department_list=31&knowledgearea_list=0&speciality_knmz_list=0&sillabus_list=0&responsibility_fld=&action=subscribe&list_id=1&email=